

OUDERENBERAAD ZORG EN WELZIJN ZUID-HOLLAND NOORD

JAARVERSLAG 2022

1. Wat is het Ouderenberaad Zorg en Welzijn Zuid-Holland Noord?

Het Ouderenberaad Zorg en Welzijn Zuid-Holland Noord is één van de acht regionale ouderendelegaties die vanuit het Nationaal Programma Ouderenzorg (NPO) zijn gestart met het doel de stem van ouderen te laten horen binnen onderwijs, onderzoek en beleid.

Vanaf de oprichting in 2008 is het Ouderenberaad verbonden met het LUMC (het wetenschappelijk onderzoek, de opleiding geneeskunde, en de master Vitality and Ageing) en de Hogeschool Leiden (Werkplaats Sociaal Domein). Sinds 2019 is het Ouderenberaad ook nauw verbonden met het Universitair Netwerk voor de Care sector in Zuid-Holland (UNC-ZH). Naast zijn functie op regionaal niveau is het Ouderenberaad op landelijk niveau formeel vertegenwoordigd in de door de Minister van VWS ingestelde Raad van Ouderen (www.beteroud.nl/raad-van-ouderen). Hierin hebben vertegenwoordigers van alle acht regionale ouderenorganisaties zitting met daarnaast drie vertegenwoordigers van de ouderenbonden.

Het Ouderenberaad brengt het ouderenperspectief in bij onderwijs, onderzoek en beleidsontwikkeling op het gebied van wonen, welzijn en zorg voor ouderen. Hiermee daagt zij (aanstaande) professionals uit om te denken vanuit het belang, en vanuit het perspectief van ouderen, zodat deze een goede bijdrage (gaan) leveren aan de kwaliteit van leven van ouderen.

De leden van het Ouderenberaad zijn allen 60-plussers met hun eigen competentie ten aanzien van deze missie van het Ouderenberaad.

2. Hoe werkt het Ouderenberaad?

2.1. Het plenaire Ouderenberaad en het Presidium

Het Ouderenberaad telde per 31.12.2022 achttien leden, van wie 11 vrouwen en 7 mannen en een voorzitter a.i (v). Eén lid heeft een Surinaamse achtergrond. Het plenaire Ouderenberaad is het beleidsbepalende orgaan waar:

- informatie wordt gepresenteerd en uitgewisseld over lopende en nieuwe activiteiten in de afzonderlijke werkgroepen en projectgroepen;
- de kennis en competenties van de leden worden vergroot door het uitnodigen van sprekers vanuit andere organisaties;
- wordt besproken aan welke projecten we deelnemen en over welke projecten we adviseren;
- adviezen, jaardocumenten en afvaardiging naar andere organisaties worden vastgesteld.

Het Ouderenberaad kent een Presidium, dat de dagelijkse leiding van het Ouderenberaad vormt. Het bereidt de agenda van de vergaderingen van het Ouderenberaad voor en bespreekt de toewijzing van taken aan een of meer van de werkgroepen. Leden van het Presidium zijn de voorzitter van het Ouderenberaad plus de voorzitters van de hieronder genoemde werkgroepen. In 2022 was sprake van vijf werkgroepen (zie onder). Eind 2022 heeft het Ouderenberaad besloten de organisatiestructuur van de werkgroepen te wijzigen, met als resultaat dat er vanaf

2023 nog drie werkgroepen zullen zijn: een werkgroep Beleid, een werkgroep Onderzoek en Onderwijs en een werkgroep Communicatie.

Dit jaarverslag gaat nog uit van de situatie in 2022.

2.2. Werkgroepen

Binnen het Ouderenberaad functioneerden in 2022 vijf werkgroepen:

- *De werkgroep Wonen, Welzijn en Zorg (WWZ)*
De werkgroep Wonen, Welzijn en Zorg richtte zich op de verbetering van het welzijn, het wonen en de zorg voor (thuiswonende) ouderen in de wijk en gemeenten. De zorg betreft hier wijkgerichte zorg, eerstelijnszorg, thuiszorg en dergelijke. De werkgroep werkt nauw samen met de Werkplaats Sociaal Domein van de Hogeschool Leiden.
- *De werkgroep Zorg en Onderwijs (Z&O)*
De werkgroep Zorg en Onderwijs richtte zich op onderzoek en onderwijs in relatie tot de zorg, met name de eerste lijns-, ziekenhuis- en verpleeghuiszorg. De werkgroep geeft advies aan onderzoekers van vooral het LUMC en UNC-ZH met betrekking tot voorgenomen onderzoeksplannen en draagt actief bij aan de opleidingen van aanstaande professionals op diverse niveaus (geneeskunde studenten, studenten van de master Vitality and Ageing, HBO-V, MBO).
- *De werkgroep Achterban (AB)*
De werkgroep Achterban richtte zich op het versterken en onderhouden van contacten met de achterban, via samenwerking met andere ouderenorganisaties en het verder inrichten en onderhouden van het in 2020 tot stand gebrachte Netwerk van ca 500 ouderen die het Ouderenberaad willen en kunnen ondersteunen in zijn werkzaamheden.
- *De werkgroep Raad van Ouderen*
De werkgroep Raad van Ouderen ondersteunde de twee afgevaardigden die het Ouderenberaad Zuid-Holland Noord vertegenwoordigen in de (landelijke) Raad van Ouderen. Zij vormde voor hen een klankbordgroep bij de voorbereiding en totstandkoming van nieuwe adviezen.
- *De werkgroep Communicatie*
De werkgroep Communicatie verenigt de redactie van de Nieuwsbrief van het Ouderenberaad en die van de website, uitgebreid met enkele andere leden. Naast de redactionele werkzaamheden zet de werkgroep zich in voor de verschillende vormen en aspecten van communicatie binnen het Ouderenberaad en met de achterban.

Naast de vijf bovengenoemde werkgroepen kende het Ouderenberaad een *Projectgroep Netwerk Ouderenberaad/ Vitality and Ageing*. Deze bestond uit drie stafleden van V&A en drie leden van het Ouderenberaad, zie verder onder 3.3.5.

2.3. Formele samenwerkingspartners

Het Ouderenberaad heeft vier vaste samenwerkingspartners: het LUMC, de Leidse Hogeschool/ Werkplaats Sociaal Domein Leiden & Den Haag, het UNC-ZH (Universitair Netwerk voor de Care sector Zuid-Holland) en de Raad van Ouderen. Met alle vier partijen zijn, in formele samenwerkingsovereenkomsten, afspraken vastgelegd over zowel de inhoudelijke samenwerking als de financiële en personele ondersteuning die de partners aan het Ouderenberaad toezeggen.

3. Jaarverslag 2022

3.1. Plenaire beraad

Het Ouderenberaad kwam in 2022 zes keer plenair bijeen, waarvan tweemaal via zoom. Tijdens enkele bijeenkomsten zijn presentaties verzorgd als inleiding op een gezamenlijke discussie, of om het Ouderenberaad om een advies te vragen.

Deze presentaties betroffen in 2022:

- 'Positieve Gezondheid' door Eva van Steenberg (REOS) en Ellen Stekelenburg (GGD Hollands midden) dragers van de Alliantie Positieve Gezondheid ZHN (Zuid-Holland Noord). Het streven is dat in 2030 de regio Zuid Holland Noord de meest positief gezonde regio is. Het Ouderenberaad heeft na interne discussie besloten een verklaring te ondertekenen waarin we ons verbinden aan de doelstellingen van de alliantie.
- 'MySupport' door lid Marianne van Brussel over haar vertegenwoordiging vanuit Ouderenberaad in onder andere MySupport, maar ook de werkgroep Freedom & Safety, LUMC, de werkgroep dementievriendelijke stad en Transmuralis.
- 'Beslissen als mantelzorger over deelname aan wetenschappelijk onderzoek' door Jonathan Bogaerts, Junior onderzoeker bij LUMC. Onderzoek onder mantelzorgers die als wettelijk vertegenwoordiger voor iemand met dementie hebben besloten over deelname aan een medicatie-studie (DANTON).

Een aparte bijeenkomst, via Zoom, was gewijd aan de regiovisie van Avant (de regionale vereniging waarin de aanbieders van verpleging, verzorging en wijkverpleging in de regio Zuid-Holland Noord samenwerken).

Verder is gesproken over de plannen van de werkgroepen voor 2022, en over de nieuwe werkwijze en structuur van het Ouderenberaad. Daarbij waren ook de vier nieuwe leden voor het eerst aanwezig.

3.2. Presidium

Het presidium heeft in 2022 acht keer vergaderd, waarvan twee keer via zoom. Naast de gebruikelijke agendapunten (voorbereiding vergaderingen plenaire Ouderenberaad, ontwikkelingen op regionaal en landelijk niveau, activiteiten werkgroepen e.a.), waren er dit keer twee hoofdpunten:

a. De werving van nieuwe leden en een voorzitter

Doordat verschillende collega's ons hadden verlaten was er dringend behoefte aan aanvulling met leden. Ook is de positie van voorzitter al enige tijd vacant. Voor de laatste is een oproep geplaatst op de website, en leden zijn binnen ons Netwerk ook geworven via de Nieuwsbrief van juni 2022. Dat leverde een respons op van een aantal kandidaten voor het lidmaatschap van het Ouderenberaad. Door de voorzitter a.i. en door de leden van het Presidium zijn met hen gesprekken gevoerd met als resultaat de toetreding per 1 september 2022 van vier

nieuwe leden. Gemotiveerde, enthousiaste mensen met relevante ervaring, die goed gespreid zijn over onze regio. Voor de functie van voorzitter heeft zich helaas nog geen kandidaat gemeld. Gelukkig heeft het Presidium de zittende plaatsvervangend voorzitter, prof. dr. Jacobijn Gussekloo, bereid gevonden haar interim voorzitterschap van het Ouderenberaad voorlopig te continueren, waarvoor wij haar zeer dankbaar zijn.

b. Aanpassen van de structuur en de werkwijze van het Ouderenberaad

Het Presidium heeft in een aantal besprekingen gezocht naar mogelijkheden om deelname aan het Ouderenberaad aantrekkelijker te laten zijn, en meer te laten opleveren. Per werkgroep is gestreefd naar een duidelijker verdeling van de taken, en vooral ook is gekozen voor een spreiding van verantwoordelijkheden: steeds twee leden onderhouden het contact met een partnerorganisatie, of zijn verantwoordelijk voor een andere (deel)taak. Het voorstel is eind 2022 besproken en aanvaard in de plenaire vergadering. De uitwerking en de personele invulling zijn begin 2023 tot stand gekomen.

3.3. Activiteiten werkgroepen

Zoals hierboven gemeld kende het Ouderenberaad in 2022 vijf vaste werkgroepen: de werkgroep Wonen Welzijn Zorg, de werkgroep Zorg en Onderwijs, de werkgroep Achterban, de werkgroep Communicatie en de werkgroep Raad van Ouderen.

Werkgroepen hebben ieder hun eigen activiteiten, maar die zijn niet scherp afgebakend: er wordt samengewerkt over de werkgroep grenzen heen. Nogal wat leden van het Ouderenberaad participeren dan ook in meer dan een werkgroep, en er zijn werkgroep overstijgende activiteiten die vanuit een werkgroep worden geïnitieerd of gecoördineerd, maar waarbij ook diverse andere leden van het Ouderenberaad betrokken worden.

Dat we hier de activiteiten bespreken per werkgroep wil dus geenszins zeggen dat die het exclusieve terrein waren van de werkgroep in kwestie. In veel gevallen waren ook andere leden van het Ouderenberaad erbij betrokken.

De werkgroepen hebben in 2022 de volgende activiteiten ontplooid:

3.3.1. Werkgroep Wonen Welzijn Zorg (WWZ)

Algemeen

De werkgroep WWZ is in 2022 vier maal bijeengewees, waarvan drie maal via zoom.

Activiteiten

Het belangrijkste onderwerp aan het begin van het jaar was het beoordelingskader van de gemeentelijke woonzorgvisies. Na het vaststellen hiervan bleek het toepassen ervan op vindbare publicaties hierover van gemeenten in Holland Rijnland echter moeizaam.

De ontwikkeling van het aantal verpleeghuisbedden in de nabije toekomst is zeer zorgwekkend. De werkgroep heeft het initiatief genomen tot een overleg met Avant (de regionale vereniging waarin de aanbieders van verpleging, verzorging en wijkverpleging in de regio Zuid-Holland Noord samenwerken) om dit meer inzichtelijk te maken.

Halverwege het jaar trad de voorzitter van de werkgroep terug. De discussie daarna ging vooral over de vraag waar de werkgroep zich op zou moeten richten. Dit mede in het kader van een iets andere inrichting van het Ouderenberaad ZHN en het toetreden van nieuwe leden.

Aan het eind van het jaar werd de naam van de werkgroep omgezet in de werkgroep Beleid. De werkgroep zal zich vooral bezighouden met de adviezen van de Raad van Ouderen. Daarbij gaat het zowel om de fase van voorbereiding, als in het vertalen van uitgebrachte adviezen naar de eigen regio en het bevorderen van een publieke discussie hierover. Daarnaast zullen we de plannen t.a.v. ouderen van regionale organisaties op het gebied van zorg en wonen beoordelen.

3.3.2. Werkgroep Zorg en Onderwijs (Z&O)

De werkgroep Zorg & Onderwijs (Z&O) sluit aan op onderwijs en projecten van het LUMC en werkt in dat kader vooral samen met het LUMC, de Master Vitality and Ageing en het UNC-ZH.

In de loop van het jaar hebben twee leden het Ouderenberaad en daarmee de werkgroep verlaten, een lid is helaas overleden. In september hebben drie nieuwe leden Ouderenberaad een vergadering van de werkgroep bijgewoond. De werkgroep is in 2022 vier keer bijeengewees, waarvan tweemaal via zoom.

Onderwijs

- *Blok Voorbereiding Laatste Levensfase (derdejaars geneeskundestudenten LUMC)*
Leden van het Ouderenberaad participeren als ervaringsdeskundigen in een aantal activiteiten van het blok Voorbereiding Laatste Levensfase voor derdejaars geneeskundestudenten. Vanuit de werkgroep Zorg en Onderwijs maakt één lid deel uit van de blokcommissie, die verantwoordelijk is voor de inhoud en uitvoering van het blok.
- *Master Vitality and Ageing*
Leden van het Ouderenberaad dragen gedurende het hele jaar actief bij aan een groot aantal onderdelen van de Master Vitality and Ageing (voltijd- resp. deeltijd opleiding, honours class) via deelname in het onderwijs, bij interviews, onderzoeksstages, interactieve bijeenkomsten etc.
- *Minor Ouderenzorg voor HBO Verpleegkunde*
De deelname van leden van het Ouderenberaad aan lessen in de minor Ouderenzorg voor verpleegkundestudenten van de Hogeschool Leiden is geïntensiveerd. Er is in de periode februari - mei door steeds twee leden deelgenomen aan een zestal bijeenkomsten. Helaas bleek er onvoldoende belangstelling van de studenten voor een vervolg van de minor in het najaar, waarna deze lessen voor het curriculum 2022/2023 zijn geschrapt uit het onderwijsprogramma. In 2023 zal opnieuw onderzocht worden welke mogelijkheden er in welke programma's zijn voor participatie van ouderen.
- *MBO opleiding Zorg en Welzijn*
De herhaalde pogingen om tot samenwerking te komen met de opleidingen van het MBO hebben helaas nog niet tot concrete afspraken geleid. In 2023 zal vervolgoverleg plaatsvinden over de wijze waarop ouderen kunnen participeren in de opleidingen Verzorgende IG, en/of Dienstverlening, helpende zorg en welzijn.

Onderzoek

- *Baxter onderzoek Apotheek Stevenshof*
Het Baxter onderzoek is een studie van de academische apotheek Stevenshof, naar de meerwaarde van het gecontroleerd stoppen en minderen van medicatie bij (thuiswonende) ouderen, door gebruik te maken van een

baxterrol. Het project is in 2021 gestart en een eerste pilot is inmiddels afgerond. Eind 2022 is subsidie verkregen voor het vervolg; een van de leden van het Ouderenberaad maakt deel uit van de klankbordgroep, die het project begeleidt.

- *Onderzoek Restore*

Op verzoek van de afdeling PHEG (Public Health en Eerstelijns Geneeskunde) van het LUMC hebben enkele leden van de werkgroep in de voorbereidingsfase commentaar gegeven op het onderzoeksvoorstel Restore. Dit onderzoek richtte zich op het voorkomen van mogelijk onnodige medicatie bij ouderen met lichte schildklierstoornissen. Het project loopt tot eind 2023 door.

- *Duurzaam bewegen project BiBoZ*

Namens het Ouderenberaad participeert één werkgroep lid in het begeleidende consortium van het project Blijf in Beweging ondersteuning Zorgprofessionals (BiBoZ) van de Hogeschool Leiden, de Haagse Hogeschool en Hogeschool Rotterdam. Zij ontwikkelen samen een methodiek waarmee zorgprofessionals hun cliënten op maat kunnen ondersteunen in het bereiken van duurzaam gezond beweeggedrag.

- *COVID-19 Outcomes in Older Patients (COOP)*. Een landelijk, multicentrisch onderzoek naar de gevolgen van COVID-19 bij ouderen, met specifieke aandacht voor de eigen wensen en ervaringen van ouderen in het geval van ernstige ziekte. Bij de studie is een (landelijke) 'Adviesraad van Ouderen' ingericht, die over alle aspecten van het onderzoek – van opzet tot interpretatie en implementatie - advies geeft aan de onderzoekers. Namens het Ouderenberaad hebben drie leden zitting in deze Adviesraad.

- *Eager@Home* - EHeAlth in de GEriatrische Revalidatie at HOME

Een project gericht op digitale zorg in de geriatrische revalidatie aan huis. Drie leden van het Ouderenberaad doen mee in de klankbord-/adviesgroep.

Zorg

- *Palliatieve zorg*

Een lid van de werkgroep is zowel lid van de Patiënten-Naastenraad van Propallia als lid van het Netwerk Palliatieve Zorg van Transmuralis. Vanuit de Patiënten-Naastenraad wordt aan diverse activiteiten ter verbetering van knelpunten in de palliatieve zorg deelgenomen. Zo wordt namens het Netwerk Palliatieve Zorg deelgenomen aan het co-creatiepanel van het project 'In gesprek met de burger'. Dit heeft als onderwerp 'tijdig spreken over het levenseinde'. Ook is op initiatief van de deelnemer uit het OB een notitie opgesteld met praktische informatie voor patiënten en hun naasten tijdens de palliatieve en terminale fase, deze notitie is te vinden op de website van het Ouderenberaad.

<https://www.ouderenberaadzuidhollandnoord.nl/Adviezen/Archief/>

- *Positieve Gezondheid*

Zoals genoemd onder 3.1. hebben we ons als Ouderenberaad in 2022 formeel aangesloten bij de Alliantie Positieve Gezondheid. Een groot aantal partijen werkt via de Alliantie samen om het begrip Positieve gezondheid concrete invulling te geven binnen hun organisaties. Vanuit het Ouderenberaad participeren we in diverse overleggroepen van de Alliantie. Daar brengen we zoveel mogelijk de wens in om het concept Positieve Gezondheid vooral invulling te geven vanuit de behoeften van de doelgroep zelf, in ons geval de ouderen.

3.3.3 Werkgroepen Achterban en Communicatie

Dit waren een groot deel van het jaar aparte werkgroepen, waarvan de personele invulling gedeeltelijk overlapt. De werkgroep Achterban zorgde vooral voor de relatie met de achterban van het Ouderenberaad en voor voeding van de andere werkgroepen vanuit deze achterban. De werkgroep is in 2022 vijf keer bij elkaar gekomen via zoom.

De werkgroep Communicatie was voornamelijk belast met de ondersteuning van de redacties van de Website en van de Nieuwsbrief. Waar gewenst en mogelijk zetten de leden zich ook in voor voorlichting, presentatie en contact, intern en extern. De werkgroep overlegde slechts twee maal, via zoom.

Fusie: één werkgroep Communicatie

In september hebben de werkgroepen Achterban en Communicatie voor het eerst gemeenschappelijk vergaderd over eventuele samenwerking in een gefuseerde werkgroep en het daarbij horende takenpakket. Daaraan namen ook nieuwe leden van het Ouderenberaad deel. In oktober verenigden de beide werkgroepen zich officieel onder de naam 'Werkgroep Communicatie'. Vervolgens is deze vernieuwing geïntegreerd in de herziene structuur en werkwijze van het Ouderenberaad in z'n geheel, waarbij het takenpakket opnieuw is vastgesteld; voor een deel zijn ook taken overgenomen van de Projectgroep Netwerk Ouderenberaad/V&A.

Hieronder een overzicht van de activiteiten, zonder nadere differentiatie naar werkgroep.

Contact met de achterban

Het Ouderenberaad is voor zijn functioneren aangewezen op contact met de achterban, en wil niet alleen informatie delen, maar ook ophalen, om het motto 'Praat mét ouderen, niet óver' waar te maken. Daarom zijn in 2022, na afzwakking van de coronamaatregelen, weer fysieke bijeenkomsten georganiseerd, en zijn de in 2021 gestarte online presentaties voor leden van het Netwerk gecontinueerd.

Bijeenkomsten met achterban

Er zijn twee bijeenkomsten georganiseerd, met als doel met elkaar kennis te maken en te laten zien waar het Ouderenberaad zich mee bezighoudt.

- 4 november met leden van het Netwerk Ouderenberaad ZHN
Als voorzitter van de (landelijke) Raad van Ouderen van het ministerie van VWS zette mevrouw Anja Laeven uiteen hoe de Raad gebruikmaakt van de ervaring van haar negentien leden, vertegenwoordigers van de acht regionale ouderenberaden. Veerle van der Klei, die op het LUMC werkt aan een promotie, sprak over de betrokkenheid van ouderen bij wetenschappelijk onderzoek. Babette van Rheenen, junior docent bij de master Vitality and Ageing van de Universiteit van Leiden, gaf voorbeelden van de deelname van het Ouderenberaad aan deze opleiding.
- 11 november met bestuursleden van Ouderenbonden regio ZHN
Mevrouw Elisabeth van Oostrum, lid van de landelijke Raad van Ouderen besprak de (on)mogelijkheden van mantelzorg in de toekomst, naar aanleiding van een advies dat deze Raad uitgebracht aan het ministerie van VWS. Ton Kohlbeck, voormalig lid van het Ouderenberaad en de Anbo Oegstgeest sprak over de bijeenkomsten, die het Ouderenberaad eerder met de regionale ouderenbonden gehouden heeft over 'Keuzes in de laatste levensjaren'. Er bleek interesse een nieuwe serie, met ondersteuning door het Ouderenberaad.

Online-presentaties voor netwerk

In het streven naar contact met de achterban zijn ook in 2022 online-lezingen georganiseerd voor de leden van het Netwerk, met discussie na afloop. Dat waren dit jaar 'De kijk van ouderen op kwetsbaarheid' over een flitspeiling onder de leden, door prof. dr. Jacobijn Gussekloo en Julia Minnema (V&A), 'Uitdagingen dementie' door prof. dr. Wilco Achterberg, en 'Een inclusieve samenleving voor ouderen' door dr. Jolanda Lindenberg. Ook de leden van het Ouderenberaad zelf wonen deze online-presentaties bij en gelukkig blijkt ook op afstand betrokkenheid bij de discussie mogelijk.

Website

De website is hét middel voor de verstrekking van informatie aan alle geïnteresseerden: leden Ouderenberaad en Netwerk (achterban), samenwerkingspartners, andere partijen en organisaties. Een lid van de werkgroep Achterban beheert de website en is samen met een redactielid van de nieuwsbrief verantwoordelijk voor de redactie ervan. Ook in 2022 hielden zij de website actueel, onder andere met nieuwe artikelen, uitgebrachte adviezen, nieuwsbrieven en een aanmeldingslink voor het Netwerk. Ze werken ook het Smoelenboek regelmatig bij.

Nieuwsbrief

In 2022 zijn vier afleveringen verschenen (jaargang 2.2 t/m 2.4 en 3.1) met gemiddeld vijf artikelen. Dat zijn onder andere uitnodigingen voor onlinelezingen en impressies daarvan, (adviezen van) de Raad van Ouderen, onderzoeken waar het Ouderenberaad bij betrokken is, verslagen van bijeenkomsten met Netwerk en Ouderenbonden, samenwerking binnen Alliantie Positieve Gezondheid en de oproep voor en introductie van nieuwe leden.

Overige activiteiten

De werkgroep heeft waar mogelijk een bijdrage geleverd aan voorlichting en presentatie over activiteiten van het Ouderenberaad, en heeft onder andere de werving ondersteund van nieuwe leden en een voorzitter. Naar de aard van de werkzaamheden is er nauw contact met de Projectgroep Netwerk OB/V&A. Het Netwerk in de vorm van een 'kaartenbak' vereist onderhoud en actualisering; komend jaar wordt gewerkt aan uitbreiding.

3.3.4. Raad van Ouderen en Werkgroep Raad van Ouderen

Vanuit het Ouderenberaad ZHN zijn twee leden, Herma-José Blauwgeers en Theo Roes, afgevaardigd naar de RvO. Zij werden bij de voorbereiding van adviezen ondersteund door een werkgroep die wisselde van samenstelling.

Eind 2021 heeft de Raad van Ouderen (RvO) een zelfevaluatie uitgevoerd en besproken met het ministerie van VWS. Deze evaluatie heeft in 2022 geresulteerd in een nieuwe subsidieregeling met een duur van vijf jaar, voor zowel de landelijke RvO als de regionale beraden.

De landelijke raad heeft de opdracht meegekregen om de stem van ouderen krachtiger te laten horen. Dit betekent dat de RvO zijn gevraagde en ongevraagde adviezen mede dient te baseren op de opvattingen van ouderen, verzameld via intensieve contacten met ouderen en de voor hen relevante organisaties, enquêtes onder ouderen en in het bijzonder via de regionale ouderenberaden. En in het verlengde hiervan hebben de regionale beraden de opdracht gekregen om de RvO te voeden met informatie uit de regio. Ook verwacht het ministerie van VWS, dat deze beraden de uitvoering van op ouderen gerichte aanbevelingen ondersteunen. Daarbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan ondersteuning van publiekscampagnes over ouder worden en ouderenparticipatie op velerlei terrein (bijv. lokaal bestuur, welzijns- en zorginstellingen en vrijwilligersinitiatieven).

De Raad heeft begin 2022 kennis gemaakt met de nieuwe minister van Langdurige zorg en sport Conny Helder en met haar van gediscussieerd over bijstelling van het ouderenzorgbeleid. Medio 2022 heeft minister Helder het WOZO Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen uitgebracht. Uitgangspunten zijn: zelf als het kan, thuis als het kan en digitaal als het kan. Deze uitgangspunten zijn later vertaald in een breed beleidsprogramma met vijf actielijnen: samen vitaal ouder worden, sterke basiszorg voor ouderen, passende verpleeghuiszorg, versnelling bouw seniorenwoningen en innovaties voor de arbeidsmarkt.

Naar aanleiding van deze ingrijpende beleidsvoornemens heeft de RvO gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van ouderen(organisaties), deskundigen uit de sectoren volkshuisvesting en zorg en uiteraard met de 8 regionale beraden. Op basis hiervan heeft de raad adviezen uitgebracht over enkele centrale thema's van het nieuwe ouderenbeleid: Dialoognota ouder worden, Preventie en Mantelzorg. In mei 2023 verschijnt een advies over wonen en zorg voor ouderen, in het bijzonder 80-plussers. Het advies Mantelzorg gaat over de toekomst van de zorg voor ouderen en in het bijzonder over de rol van mantelzorg. Het is op 11-11-2022 besproken in een regionale bijeenkomst voor leden van Ouderenbonden en organisaties van mantelzorgers uit de regio Zuid-Holland Noord. Ruim dertig mensen waren aanwezig.

Zie voor adviezen van de RvO de website: <https://www.beteroud.nl/voor-ouderen/raad-van-ouderen/adviezen/> en de eigen website van het Ouderenberaad: <https://www.ouderenberaadzuidhollandnoord.nl/Adviezen/>

3.3.5. Projectgroep Netwerk Ouderenberaad/V&A

Samenstelling netwerk

Eind december 2022 had het Netwerk 520 deelnemers (41% mannen en 59% vrouwen).

Afhankelijk van hun persoonlijke keuze, ontvangen zij de periodiek uitkomende Nieuwsbrief van het Ouderenberaad, en worden zij wel of niet benaderd voor deelname aan (flits)peilingen, onderzoeks- en/of onderwijsactiviteiten. De deelnemers komen voor het overgrote deel uit Zuid-Holland, met name uit het werkgebied van het Ouderenberaad ZHN (de Duin- en Bollenstreek, Leiden en omstreken, en Alphen en omstreken).

Vragenlijst onderzoek acute behandelbeslissingen en wensen

In nauw overleg tussen de projectgroep en onze leden in de betreffende adviesraad is een vragenlijst uitgezet ten behoeve van een onderzoek vanuit Leiden dat deel uitmaakt van een groot landelijk onderzoek: de COOP-studie (COVID-19 Outcomes in Older People). Het LUMC onderzoek gaat over de behandeldoelen en wensen die ouderen zélf hebben bij alle mogelijke acute en/of ernstige ziekte.

Flitspeiling

In november 2022 is een flitspeiling uitgezet over de motivatie om aan lichamelijke activiteit te doen. Deze peiling is opgezet door de studenten van de masteropleiding Vitality & Ageing. Een van de studenten zal deze peiling analyseren in het kader van haar wetenschappelijke stage (voorjaar 2023).

Online presentaties

In samenwerking met de werkgroep Communicatie zijn leden van het Netwerk uitgenodigd om online een presentatie te volgen. Zie 3.3.3. Daarbij konden de Netwerkleden ook deelnemen aan de discussie, en hun input en kritische vragen werden erg gewaardeerd. Ook de deelnemers reageerden positief.

3.4 Samenstelling van het Ouderenberaad en interne ontwikkelingen

3.4.1 Leden

Vier leden hebben in 2022 het Ouderenberaad verlaten: Gert Hylkema, Ron Laport en Jaap Roosjen; Johan van Wijk is helaas overleden.

Per 1 september zijn vier nieuwe leden gevonden: Hanneke Maarseveen, Wies van den Nieuwendijk, Frida Steenblik

en Henk Tangerink. Voor de huidige samenstelling van het Ouderenberaad met informatie over de leden wordt u verwezen naar de Samenstelling en het Smoelenboek op de website:

<https://www.ouderenberaadzuidhollandnoord.nl/wat-doen-wij/smoelenboek-ouderenberaad/>

3.4.2 Ondersteuning

Het Ouderenberaad wordt inhoudelijk en financieel ondersteund door enerzijds het LUMC en anderzijds de landelijke Raad van Ouderen/Beter Oud, vanuit overheidssubsidie.

Het LUMC is, in de persoon van prof. dr. J. Gussekloo, formeel verantwoordelijk voor het Ouderenberaad. Zij bewaakte ook in 2022 het budget en leverde coördinerende ondersteuning. Daarnaast kreeg het Ouderenberaad van het LUMC secretariële ondersteuning in de persoon van Patricia van Niekerk. Van de faciliteiten in het LUMC werd net als in 2021 vanwege de coronapandemie amper gebruik gemaakt; het LUMC voorzag het Ouderenberaad - naast enkele live vergaderlocaties - van digitale beeldbelvoorzieningen (via Zoom).

Het LUMC en later het UNC-ZH verleende in de persoon van Janneke Groothuijse inhoudelijke en coördinerende ondersteuning, alsook specifiek aan de werkgroep Zorg en Onderwijs en de werkgroep Raad van Ouderen. Helaas moest Janneke zich vanwege ziekte terugtrekken als ondersteuner. Haar plaats is ingevuld door Babette van Rheenen.

De werkplaats Sociaal domein van de Hogeschool Leiden leverde in de persoon van dr. Margaret von Faber inhoudelijke ondersteuning en coördinatie aan de werkgroep Wonen, Welzijn en Zorg. Zij speelde ook een rol bij de eerste contacten over het onderwijs in de minor Ouderenzorg voor HBO-V studenten. De Master Vitality and Ageing gaf in de persoon van Nicol Nijssen tot augustus ondersteuning aan de werkgroep Achterban; zij was tot die tijd ook als redacteur betrokken bij de Nieuwsbrief en de website. Julia Minnema resp. Stella Trompet steunden als lid van de Projectgroep Ouderenberaad/Vitality& Ageing de activiteiten van de projectgroep.

mei 2023